

© BCC

Belgian Science for Climate Action

Terugblik op de eerste conferentie

Matthias Meersschaert

Op 19 en 20 februari 2024 organiseerde het Belgisch Klimaatcentrum de eerste editie van de *Belgian Science for Climate Action* conferentie in Maison de la Poste in Brussel. Het thema van deze eerste conferentie was 'Klimaatextremen: oorzaken en gevolgen'.

Gedurende twee dagen kwamen ongeveer 400 wetenschappers, academici, beleidsmakers en vertegenwoordigers uit de privésector samen om deel te nemen aan workshops, debatten en wetenschappelijke sessies die alles bij elkaar een goed beeld gaven van de rijkdom en diversiteit van het Belgisch klimaatonderzoek. Het was de eerste keer dat een klimaatevent van deze omvang en met zo'n divers deelnemersveld in België werd georganiseerd.

Klimaatverandering zal naar verwachting zowel de frequentie als de intensiteit van klimaatextremen (zoals ernstige droogtes, hittegolven en overstromingen) doen toenemen. Dat soort gebeurtenissen kunnen ingrijpende gevolgen hebben voor de samenleving en ecosystemen, dus is er dringend behoefte aan een beter inzicht in de oorzaken, risico's en gevolgen ervan. Om beter te kunnen anticiperen op deze gebeurtenissen, hebben zowel beleidsmakers als de privésector steeds meer behoefte aan bruikbare klimaatwetenschap en effectieve kennisoverdracht.

Juist om meer licht te werpen op de huidige stand van zaken, de bestaande kennis en de maatschappelijke informatiebehoefte, deelden meer dan 70 onderzoekers, wetenschappers, beleidsmakers en vertegenwoordigers uit de publieke en private sector hun ervaring als spreker tijdens één van de 18 parallelle sessies en 5 keynotes. De informatie die tijdens de twee dagen werd gedeeld is te breed en te divers om hier samen te vatten, maar we geven graag enkele insights mee:

- De sessie over zeespiegelextremen en hittegolven op zee toonde aan dat we, met de huidige opwarming van 1,2°C (ten opzichte van pre-industriële niveaus), gevaarlijk dicht komen bij het *tipping point* voor het wegsmelten van de ijskappen op Groenland en West-Antarctica. Verdere opwarming zal de kans hierop nog groter maken, en kan ook tipping points veroorzaken in Oost-Antarctica. Het overschrijden van deze tipping points zou leiden tot een zeespiegelstijging van meerdere meters over een periode van honderden tot duizenden jaren.

© BCC

- Klimaatverandering zal een impact hebben op tal van sectoren en tal van aspecten van ons dagelijks leven. Neem nu de energie-infrastructuur. België is een pionier in offshorewind, en onze productie van windenergie op zee is de vierde grootste ter wereld. Hernieuwbare energie speelt een cruciale rol in de overgang naar net-zero emissies. Maar een opwarmend klimaat kan méér periodes met weinig wind (en dus weinig productie van windenergie) met zich meebrengen op de Noordzee, vooral in de herfst.

- In de sessie over steden en klimaatextremen bespraken panelleden de gevolgen van klimaatverandering voor steden en stedelijke gebieden. Steden zullen sneller dan andere gebieden te maken krijgen met lokale temperatuurstijgingen van +1,5°C en 2°C. Zo zal de gemiddelde zomertemperatuur voor Brussel volgens het akkoord van Parijs naar verwachting met 3,6°C tot 4,1°C stijgen. Daarom zijn adaptatiemaatregelen belangrijk, vooral in de steden. Daarnaast toont de wetenschap aan dat steden en stedelijke gebieden ook deel zijn van de oplossing, want steden zijn plaatsen van innovatie, adaptatie en mitigatie, en duurzame ontwikkeling.

© BCC

- De sessie over fysieke en mentale gezondheid ging zowel over de gevolgen van klimaatverandering voor de menselijke gezondheid als over de vraag hoe de gewenste gedragsverandering (die nodig is om de klimaattransitie mogelijk te maken) kan worden bevorderd. De sprekers benadrukten de extra voordelen van gedragsverandering: bepaalde keuzes (zoals fietsen of minder vlees eten) helpen niet alleen de uitstoot te verminderen, maar dragen ook bij aan een betere gezondheid. En het ging ook over het belang van woorden: iemand overtuigen om duurzamer te eten lukt beter als je de maaltijd 'gezond' noemt (in plaats van 'duurzaam'), waarop een andere onderzoeker toevoegde dat het nog effectiever is om die maaltijd 'lekker' te noemen.

- De sessie over het verzekeren van klimaatrisico's maakte duidelijk dat de verzekeringssector nu al de gevolgen van klimaatverandering ondervindt. Schadeclaims in verband met natuurrampen stijgen elk jaar met 7 procent. Wereldwijd zag de verzekeringssector de afgelopen 5 jaar een gecumuleerde schadeclaim voor natuurrampen van om en bij de 100 miljard euro. In het global warming scenario van 1,5°C verwacht de verzekeringssector zich aan een stijging van 20 procent (in klimaatveranderingsgerelateerde claims). Bij een opwarmingsscenario van 2°C zou dit oplopen tot een stijging van 50 procent.

Er werd tijdens de conferentie ook een postersessie (en wedstrijd) georganiseerd, gespreid over 2 dagen. Uit de 80 projecten selecteerde een jury 3 winnaars:
- Olivia Raspoet, ULB, *The basal thermal state of the Antarctic ice sheet*
- Seppe Lampe, VUB, *Global burned area increasingly affected by climate change*
- Eva Beele, KU Leuven, *Urban forests or urban savanas? Tailoring cooling strategies to spatial and temporal variability in urban environments*

Verschillende deelnemers spraken hun enthousiasme uit over de conferentie.

> *'De lokatie, de omgeving, de deelnemers, het format en de kwaliteit van de interventies (wetenschappelijk en artistiek) waren uitstekend. Ik had me geen beter kick-offevenement kunnen voorstellen voor het Belgisch Klimaatcentrum, amper één jaar na de oprichting ervan. Het was een inspirerend en motiverend evenement dat al het potentieel toonde dat we in België hebben.'*
>
> - François Massonet, UCLouvain

Voor meer informatie over het Belgisch Klimaatcentrum, zijn andere activiteiten en alle details over de conferentie, kunt u terecht op de website van het Klimaatcentrum (www.climatecentre.be)

De auteur

Matthias Meersschaert is communicatiemanager bij het Belgisch Klimaatcentrum.